

DISKUSJONSOPPLEGG OVER VEDTEKTENE

Til styret.
Kamerater.

Politisk Utvalg i Sentralkomiteen har gjort vedtak om at det skal gjennomføres en kampanje for skolering i vedtektene i årsplanperioden. Dette diskusjonsopplegget er utarbeidet av organisasjonsutvalget på oppdrag fra Arbeidsutvalget.

Diskusjonsopplegget skal gjennomgås av alle partiavdelingsstyrer.

HVORFOR DISKUTERE VEDTEKTENE?

Allmennt er situasjonen i partilivet god og preget av oppsving. Partiet arbeider godt, både innad og utad. Det reageres raskere enn før på oppfordringer fra partiet. Gjennomføringa av rotasjonskampanjen og vervingskampanjen til Klassekampen vitner om dette. Dette debattopplegget inneholder en omfattende kritikk av en del dårlige trekk i partilivet. Etter denne å dømme kan det gis inntrykk av at det hersker fullstendig lovløse tilstander i partiet! Det er langt fra tilfelle. Det vi mener er at en del av disse feilene finnes fra plass til plass, og at de samme feilene ikke nødvendigvis går igjen fra lag til lag. Nettopp fordi den indre aktiviteten i partiet er bedre enn før, fins det et godt grunnlag for å ta et oppgjør mot en del lovløshet og dårlig arbeidsstil som fortsatt finnes.

Hva er vedtektene?

Vedtektene er ikke bare partiets lover, som slår fast medlemmers rettigheter og plikter, regler for valg osv. Vedtektene inneholder detaljerte retningslinjer for partilivet, for arbeidsstilen, for hva som kreves av medlemmene, av et styre, for livet i grunnorganisasjonene osv. *Vedtektene er partiets program for alle spørsmål som angår organisasjonen og partilivet.* På samme måte som prinsipp- og arbeidsprogrammet er retningsgivende for det utadvendte arbeidet, er vedtektene retningsgivende for det indre arbeidet.

Likevel er vedtektene dårligere kjent i partiet, også blant tillitsmennene. Skulle en stille samme krav til et styremedlem til kunnskapen om vedtektene som stilles til kunnskap om trafikkreglene ved førerprøven, ble det trolig mange usertifiserte tillitsmenn i partiet!

Formålet med kampanjen

Målsettingene for kampanjen kan kort skisseres slik:

- Styrke den demokratiske sentralismen
- kritisere feil i partilivet og erstatte dem med gode normer og rutiner
- bedre kjennskapen til vedtektene i styrene

Styrke den demokratiske sentralismen. I den årsplanen vi er inne i er det lagt stor vekt på *konsolidering av partiet* – politisk og ideologisk, økonomisk og organisatorisk. Partidiskusjonene om sosialimperialismen, valget, oljepolitikken og kvinnepolitikken står for den første delen. På det ideologiske området er grunnkurs II-kampanjen gjennomført. Økonomisk er partiet kraftig konsolidert. Det som står

igjen, er *organisatorisk* konsolidering. Gjennom denne kampanjen i alle lagsstyrer i partiet tar vi sikte på å innskjerpe den demokratiske sentralismen på en rekke områder.

Kritisere feil i partilivet og erstatte dem med gode normer og rutiner. Skolering i vedtektene vil gjøre det lettere å få øye på de dårlige forholdene i partilivet som fortsatt fins, sånn at en lettere kan kvitte seg med dem og innføre en sunn praksis på disse områdene.

Bedre kjennskapen til vedtektene. Endelig må det være et mål for styret å øke forståelsen for de viktigste prinsippene i vedtektene, samt sette styremedlemmene bedre istand til å bruke vedtektene i sitt arbeid.

HVORDAN SKAL DISKUSJONSOPPLEGGET BEHANDLES

Kampanjen skal gjennomføres i mai og juni for å være avslutta før sommerferien og valgkampen. Ved planlegginga av diskusjonen må en ta hensyn til sommerferie, sånn at alle deltakerne er med i hele diskusjonen.

Hvem skal delta?

Alle styremedlemmer i partiavdelingsstyret skal delta. I regelen bør ingen andre delta. Grunnen til dette er at det aller meste av det som tas opp angår styret direkte som ledende organ. Diskusjonene bør følgelig foregå som reine styrediskusjoner.

Hvordan skal diskusjonsopplegget gjennomgås?

Alle styrer skal gå gjennom hele diskusjonsopplegget. Men diskusjonen vil ikke forløpe likt over alt. Styret bør konsentrere oppmerksomheten om de sakene som har størst betydning for deres egen virksomhet og ta lettere på andre saker.

Diskusjonen kan gjennomføres på ett eller flere fulle styremøter. Eller en kan ta opp diskusjonsopplegget som underpunkt på flere møter og ta punkter om gangen. Hovedsaka er at en gjennomgår hele opplegget og er ferdig innen fristen.

Styret skal naturligvis bruke vedtektene (partiboka) i diskusjonen.

Rapportering

Styret må utpekt en referent, med sikte på at det skal skrives rapport.

Alle diskusjonsspørsmålene skal besvares. Meningen er ikke å levere referat fra diskusjonene, men å rapportere konklusjoner. Der styret fatter vedtak om bestemte saker under behandlingen, skal dette rapporteres. Til slutt vil vi ha styrets mening om kampanjen og om diskusjonsopplegget. Rapportfrist er 5. juli.

Kameratslig hilsen
Organisasjonsutvalget.

I. MEDLEMSKAP

Første kapittel i vedtektene handler om medlemskap. Hvem kan bli medlem? Hvordan foregår opptak i partiet? Hvilke rettigheter og plikter har partimedlemmene? Hvordan behandles medlemmer som ikke lenger oppfyller betingelsene for medlemskap?

Hva kreves for å bli partimedlem? I § 1 stilles disse kravene.

- godta vedtektene og partiets allmenne linje
- arbeide etter evne i en grunnorganisasjon
- utføre partiets beslutninger
- underordne seg partidisiplinen
- betale kontingent

I revisjonistiske partier stilles f.eks. ingen krav til deltakelse i grunnorganisasjon. I noen land kan enhver person som stemmer på partiet kalle seg partimedlem. I et sånt parti kan det naturligvis ikke være snakk om at medlemmene arbeider under partiets ledelse og kontroll. Hvordan skal partiet kunne lede og kontrollere medlemmer som ikke er medlemmer av noen grunnorganisasjon? Dette er mulig bare i grunnorganisasjonen. Derfor er det også grunnorganisasjonen (partiavdelingen) som har retten til å ta opp medlemmer i partiet.

I § 13 heter det riktig nok at grunnorganisasjonen kan delegere denne rettigheten til stedslaget, men at den også kan trekke den tilbake.

Søknader om medlemskap skal komme enkeltvis. Søknader må rettes til styret i en grunnorganisasjon (partiavdeling eller stedslag). Styret tar stilling til søknaden og legger fram sin innstilling for medlemsmøtet, som avgjør om søkeren kan tas opp som kandidatmedlem. (§ 2)

DISKUTER

Hvordan gjøres medlemsopptak i laget? Oppfylles vedtektenes krav til behandling?

Vedtektenes § 2 har videre dette å si om kandidatmedlemskap:

Kandidatmedlemskap betyr en prøvetid i partiet, som skal vise om søkeren virkelig bør bli medlem. I prøvetida har kandidatmedlem rett til å få oppgaver av grunnorganisasjonen som kan gi kandidatmedlemmet høve til å utvikle seg politisk og vise om det virkelig er verdig til å bli partimedlem. Kandidatmedlem har de samme rettigheter og plikter som andre partimedlemmer, bortsett fra stemmerett. Kandidatmedlemmer bør ikke velges til tillitsverv.

Etter en tid avgjør medlemsmøte på grunnlag av ny styreinnsstilling om kandidatmedlemmet kan tas opp som vanlig medlem i AKP(m-l).

For tida er kandidattida i partiet tre måneder. Før dette kan ikke et kandidatmedlem tas opp som vanlig medlem. Etter tre måneder skal laget ved første anledning behandle opptak av kandidatmedlemmet som vanlig medlem.

Det fins idag en del vedtektsstridige forhold i partiet hva kandidatmedlemskap angår. Kandidatmedlemmer går i månedsvis (eller årevis!) uten å bli tatt opp som vanlige medlemmer. Kandidatmedlemmer deltar i avstemninger på linje med vanlige medlemmer. Kandidatmedlemmer velges til tillitsverv uten at det overhodet reises spørsmål om forholdene i laget er sånn at dette er absolutt nødvendig. Eller i verste fall holder ikke styret noen oversikt over hvem som er vanlige medlemmer og kandidatmedlemmer i det hele tatt!

Såne forhold gjør at kandidatmedlemmer går i lang tid i partiet uten å bli gitt fulle medlemsrettigheter, mens medlemsmøtet fratas retten til å avgjøre hvem som skal være partimedlemmer. Uklare forhold omkring praktiseringa av kandidatordninga kan i verste fall åpne for manipulasjon med hvilke medlemmer som har stemmerett i laget, for å skaffe flertall for ei bestemt sak!

DISKUTER

Hvordan praktiseres kandidatordninga i laget? Gjøres det brudd på noen av de reglene som er nevnt overfor?

Vedtektene krever videre at det holdes et *klart skille mellom medlemmer og ikke-medlemmer*. Hvordan etterleves dette i partiet? Det finns mange eksempler på at det ikke holdes noe sånt skille. Sympatisører deltar på medlemsmøtene. RU og NKS-medlemmer deltar på medlemsmøtene uten å være med i partiet. På møter som behandler søknader om opptak i partiet, er ofte søkeren tilstede. Ikke-medlemmer har lik tilgang på informasjon som medlemmene, medlemsblader spres til ikke-medlemmer eller i de groveste tilfellene til medlemmer av andre partier!

Det må slås fast at uansett hvilken vurdering en har av en sympatisør eller et ungsomsforbundsmedlem, er det feilaktig å gi vedkommende adgang til partimøtene. Vedtektene slår fast at å holde diskusjonen innafor partiet er ethvert medlems sak. Sann sett er dette i strid med prinsippet skal optre enhetlig utad. Denne praksisen beskjerer mulighetene til å diskutere uenighet på medlemsmøtene, foreta avstemninger og fremme kritikk av politiske feil eller personer. Kort sagt undergraver den medlemsdemokratiet. Den er et grovt brudd på partiets sikkerhetspolitikk. Uansett vil det være mindre gransking av ikke-medlemmer en av medlemmer. Vi kjenner til eksempel på at et ikke-medlem ble gitt adgang til et partimøte, for så å bryte politisk med partiet få uker etterpå! Ordninga med at ikke-medlemmer gis adgang til partimøter og til intern informasjon åpner partiet for agenter for SIPO eller rivaliserende politiske partier og grupper. Her kan ingenting overlates til en »individuell» vurdering!

DISKUTER

Er det klare skillelinjer mellom medlemmer og ikke-medlemmer i laget? Er dere enig i vurderingene overfor?

I en del partilag er *medlemsmøtene* svært dårlig besatte. Bare en del av medlemmene møter, og forskjellige medlemmer møter fra gang til gang. Enkelte medlemmer kan være borte fra medlemsmøtene i månedsvis uten at det reageres. Her er det nødvendig å komme med noen skarpe spørsmål.

En del kamerater har det med å unnskyldte fravær fra møtene med at de »har viktigere ting å gjøre», at det har så mye å gjøre i fagforeningen eller at de skal drive annet »massearbeid». Til disse medlemmene er å si: Ingenting er bedre enn at de er aktive i fagforeningsarbeid eller i andre organisasjoner. At de tar alvorlig på å drive blant familie og venner er også utmerka. Men det kreves også av dem at de skal gjennomføre *partiets* linje i sitt arbeid og at de skal arbeide under *partiets* ledelse og kontroll. *Partimøtene* diskuterer partiets linje, direktiver fra overordna organer, og fatter vedtak om hvordan arbeidet skal drives. Og hvor skal disse kameratene kontrolleres dersom de ikke blir kontrollert i sin grunnorganisasjon? Men kanskje disse kameratene er så »framskredne» at de ikke trenger til å kjenne direktiver og vedtak, og at de er så »dyktige» at de ikke trenger kontroll og ledelse fra partiet? I så fall vil vi si at disse kameratene ikke har forstått partiets rolle, at de lider av syndikalisme, eller at de rett og slett har ei blærete innstilling som er lite å skryte av. Uansett må de kvitte seg med dette og møte på på partimøtene.

Eller ta »kverulanten», som er uenig i alt og skal diskutere alt i tide og utide. Er ikke en del sånne kamerater nettopp de samme kameratene som ikke deltar på partimøtene? Disse kameratene burde kritisere mindre utafra møtene og heller innfinne seg når vedtakene fattes!

Det fins også dem som unnskylder seg med at partimøtene er »kjedelige», når de mangler på et møte. Om vi stryker disse kameratene med hårene, kan vi spørre: Hvordan skal en få møter med god diskusjon når »hovedpersonen» på medlemsmøtene, nemlig medlemmene mangler? Den første betingelsen for å få gode møter er at medlemmene er tilstede.

Ta så til slutt de som mener at det bør være en frivillig sak å delta på medlemsmøtene og som setter sitt personlige behov for å »slappe av» over møtene. Enten har ikke disse kameratene lest vedtektene, for her kreves det at de arbeider etter evne i en grunnorganisasjon. Eller så kan de ikke ha særlig høye tanker om sine egne evner.

Her er det snakk om en *revisjonistisk* stil i partilivet. Partimøtene er det stedet partiets politikk blir diskutert og vedtak om arbeidet blir fattet. Ved å

delta i diskusjonen på partimøtene settes hvert medlem istand til å sette partiets linje og direktiver ut i livet. Uten aktive *grunnorganisasjoner* faller arbeidet fra hverandre, og partiet kan ikke spille noen ledende rolle. I fagforeningsarbeidet vil det fort yngle syndikalisme.

Derfor er det nødvendig å slå fast at det er *møteplikt* i grunnorganisasjonen. Det betyr naturligvis ikke at det ikke finnes gyldig grunn til forfall. Men forfall må varsles på forhånd og godkjennes, og ikke overlates til hver enkelt kamerats vurdering. Gjentatt fravær må under alle omstendigheter tas alvorlig opp.

Styret må på sin side alltid sørge for innkalling i god tid. Om mulig bør laget ha en fast møtedag.

DISKUTER

Et det nødvendig å ha møteplikt i partiet? Hvordan er oppmøtet i deres lag? Hvordan behandles fravær?

Hva skjer med medlemmer som blir politisk sløve, ikke driver partiarbeid eller ikke deltar på møtene, eller som ikke betaler kontingent? I vedtektenes § 4 heter det:

Partimedlemmer som blir politisk sløve og passive og ikke lenger viser interesse for arbeidet i AKP(m-l) til tross for at partiet har forsøkt å hjelpe til det, bør overtales til å gå ut av partiet og eventuelt fortsette å støtte partiet som sympatisører. Medlemmer skal regnes som utmeldt dersom de erklærer at de ikke lenger vil være med i AKP(m-l) eller ikke betaler kontingent på tross av oppfordring.

Følges denne praksisen i laget? Eller følges praksisen »en gang medlem – alltid medlem»? Noen plasser fins det kamerater som slutter å fungere som medlemmer, men likevel formelt fortsatt står som medlemmer. Her må personlig vennskap og familieband vike for vedtektenes prinsipp om å kvitte seg med det ubrukelige og ta inn det nye og friske. Dette gjelder også medlemmer. Og hva skjer med kamerater som gjør grovt disiplinbrudd? I denne paragrafen finnes det regler for dette også.

DISKUTER

Hvordan behandles kamerater som blir politisk sløve og passive, ikke betaler kontingent eller gjør grove disiplinbrudd?

II. STYRETS ARBEID

Vedtektene inneholder regler for valg av styrer, sammensetning av styrer og for styrets arbeid, om styrets plikter både overfor medlemmene og overfor overordna organer.

Hvordan velges styret?

Er det i praksis det gamle styret som innstiller det nye styret? I vedtektene heter det at »ledende organer på alle plan blir valgt etter demokratisk rådslagning (§ 5): Meningen er at det skal gjennomføres reelle nominasjoner der medlemmene kan fremme forslag på styremedlemmer. Alle forslag må på bordet og gis en reell behandling. En må alltid se etter nye folk som kan erstatte kamerater som gjør dårlig arbeid. Det er styrets sak å forberede valgene. Men styret må ikke erstatte medlemmene i å velge styret. Herfra er veien kort til en rein sosialdemokratisk organisasjonspraksis, der tillitsmennene gjenvelges rutinemessig år etter år.

Er det sånn at kamerater går inn og ut av styrer alt etter hvem som »har tid og anledning» til å sitte i styret? Vedtektene sier at *partilag skal velge styre på medlemsmøte en gang i året (§ 11)*. Likevel fins det noen steder en stil med at kamerater går ut av et valgt styre uten at medlemmene orienteres, at styret supplerer seg sjøl fullstendig vilkårlig og uten at medlemmene har kjennskap til det. I ekstreme tilfeller veit medlemmene ingenting om hvem som sitter i styret.

Slike forhold bryter naturligvis grovt med medlemmenes rett til å velge styret. Enda verre: under slike forhold er ingenting iveien for at et mindretall i laget fraksjonelt kan overta styret uten at det reageres!

Hva skal en gjøre for at styret ikke skal bli arbeidsudyktig ved frafall? Dette er det regler for i vedtektenes § 6.

Det er høve til å velge både styremedlemmer og varamedlemmer til styret. Varamedlemmer har ikke rettigheter i styret. Ved frafall av styremedlemmer kan styret vedta å ta opp varamedlemmer som fullt styremedlem inntil styret har like mange medlemmer som da det ble valgt.

Hvordan skal en forholde seg dersom det ikke er valgt varamedlemmer? I så fall gir vedtektene ingen annen mulighet enn at styret kan innkalle ekstraordinært årsmøte! (§ 11).

DISKUTER

Er det reelle nominasjoner ved valg av lagsstyrer? Har det forekommet sjølsupplering (kooptering) i styret?

Hvordan er styret s a m m e s a t t?

Vi skal her nøye oss med å vise til at vedtektene krever at styret skal ha *minst formann, sekretær og kasserer* (§ 7). Stort sett praktiseres dette i partiet. De få styrene som ennå ikke praktiserer dette vil kanskje spørre: Er ikke dette et reint formalistisk krav i vedtektene? Bør det ikke være opp til styret sjøl å avgjøre hvordan det er best for det å organisere seg? Til det er å si at der en ikke har sekretær i styret, der føres det som regel heller ingen protokoll, og der en ikke har kasserer, der er det også gjerne så som så med kontingentinndriving, budsjettering og regnskapsføring! Eller for å si det vanskeligere: Dette kravet i vedtektene til sammensettinga av styret er helt nødvendig når det gjelder å sikre organisatorisk vedtektenes krav om demokratisk sentralisme, om at grunnorganisasjonen skal være forpliktet av egne vedtak og om at grunnorganisasjonen står økonomisk ansvarlig overfor partiet.

Føres det p r o t o k o l l på styremøtene?

Av vedtektene går det fram at vedtak skal følges. Å bryte et vedtak i partiet er å bryte partidisiplinen. Skal dette prinsippet gjennomføres, må vedtak skrives ned, *protokollføres*. Det fins nok av eksempler på styrer som har vært plaget av en evindelig kiving om hva som egentlig ble vedtatt på et tidligere møte. Et styremedlem kritiserer et annet for å ha brutt vedtak, men når det kommer til hva som egentlig er vedtatt, står ord mot ord. Saka blir ikke løst, og det oppstår misstemning og mistillit i styret. Sånne eksempler fins.

Videre heter det i vedtektene om *fraksjonisme* (§ 5).

Eksistensen av fraksjoner er uforenelig med medlemsdemokratiet, fordi fraksjonens medlemmer setter fraksjonens gruppedisiplin høyere enn disiplinen som bygger på medlemmenes demokratiske vedtak. Når flere avvikende syn føres fram utad på tross av vedtak, blir medlemmene fratatt sin rett til å bestemme partiets offisielle linje.

Men hvis det ikke finnes noen protokoll over hvilke vedtak som er fattet, hvem skal da avgjøre hvem som er fraksjonister? Kort sagt, et styre og et lag der det ikke føres protokoll er et eldorado for fraksjonister!

Når dette er sagt, må det også sies at protokollen er til uvurderlig hjelp i styrets arbeid når det gjelder å skjerpe diskusjonen og saksbehandlingen og i å kontrollere sitt eget arbeid.

Hva bør stå i protokollen? Her er noen enkle regler.

1. Protokollene skal angi hva slags møte og dato for møtet.
2. For styremøtene angis hvilke styremedlemmer som er tilstede. Hvis noe styremedlem kommer etter at møtet er satt eller går fra møtet før det er hevet, skal dette angis.
3. Dagsorden for møtet skal stå i protokollen.
4. Deretter føres de enkelte sakene i nummerert orden i den rekkefølgen de behandles.

5. Under hver sak føres alle vedtak som blir fattet. Hvis vedtak gjøres ved flertallsvedtak, skal stemmetallene angis.
6. Ethvert medlem kan kreve å få ført til protokollen spesielle merknader om sin stilling i en bestemt sak.
7. Protokollen må ikke inneholde reelle navn med bare dekknavn.
8. Protokollen skal refereres og godkjennes ved avslutninga av møtet eller ved begynnelsen av neste møte.

DISKUTER

Føres det protokoll i styret? Er en eventuelt enig i at det må føres protokoll? Mener en eventuelt at protokollførsel i styret holder mål?

Følger styret direktiv om r a p p o r t e r i n g?

Fra tid til annen pålegges styret å levere rapport om forskjellige forhold i laget. I partiet fins det en fast rutine med medlemsrapporter, kvartalsrapporter og årsrapporter. I tillegg gis det særskilte direktiver om rapportering av konklusjonene fra enkelte lagsdiskusjoner resultatene av kampanjer osv.

Såne rapporter er nødvendig for ledende partiorganer for å kunne følge medlemsutviklinga i partiet, for å være istand til å sammenfatte medlemmenes syn på bestemte politiske spørsmål eller for å sammenfatte resultatene av en kampanje. Uten rapporter blir partiledelsens muligheter til å føre en korrekt ledelse av partiet etter masselinja kraftig svekket eller vanskeliggjort.

Ta denne kampanjen, som er en kampanje for å skolere styrene i vedtakene, som eksempel. Dersom styrene følger opp kampanjen med rapportering, vil dette gi ledende partiorganer et bredt materiale om situasjonen i partilivet. Dette vil sette dem i stand til å ta riktige tiltak for å styrke arbeidet videre. Det vil avdekke mangler i opplegget av kampanjen og i diskusjonsopplegget. Dette gjør det mulig å forbedre opplegget seinere. I motsatt fall er forholdet slik:

Partiledelsen vil ikke vite om kampanjen er gjennomført i partistyrene, det blir ikke mulig å sammenfatte noe nytt om situasjonen i partilivet, en vil ikke kunne oppsummere kampanjen med sikte på å forbedre seinere kampanjer. Kanskje har kampanjen ført til noen resultater lokalt – kanskje har den ikke det. For ledelsens vedkommende kunne den like gjerne ha latt sitt fornedende i havet!

I tillegg kommer at når et styre gis et pålegg om å rapportere, blir det gitt et *direktiv*. Å bryte direktiv er det samme som å bryte vedtektene. Hvor mange styrer tenker over at når et rapportpålegg blir liggende ubesvart i skrivebordsskuffen, så er dette brudd på vedtektene?

Hva om styret er uenig i et rapportdirektiv eller ikke oppfatter det som nødvendig å svare på det? I så fall skal styre klage på direktivet og kreve forklaring (§ 12). Når et styre ikke svarer på et rapportdirektiv, så bryter de derfor vedtektene, uansett hva de mener om det!

DISKUTER

Er dere enig i vurderingene overfor? Har dere klager på rapportplikten eller rappordninga i partiet? Hvordan følger styret opp rapportdirektiv?

Hvordan behandles d i r e k t i v?

Et direktiv er et pålegg laget er forplikta til å gjennomføre etter den demokratiske sentralismen sånn som den er slått fast i vedtektene (§§ 5 og 12). I § 11 heter det også at et av kravene til en partiavdeling er at den er istand til å gjennomføre Sentralkomiteens direktiv.

Et hvilket som helst pålegg som retter seg til hele partiet eller til laget er å oppfatte som et direktiv. Av og til kommer det direktiver til partiet i *Klassekampen*, i form av offentliggjøring av vedtak i partiets Arbeidsutvalg (f.eks. om at streikestøttearbeid er hele partiets hovedoppgave). Dette er like

mye å oppfatte som forpliktende for laget som om direktivet hadde kommet i et internt skriv.

Uten at grunnorganisasjonene i partiet reagerer aktivt på direktiver og oppfordringer fra partiet kan ikke partiet spille noen ledende rolle. Alle direktiv må *behandles* av styret. Det må sette seg inn i det politiske innholdet i direktivet. Det må fattes klare vedtak om hva som skal gjøres med det, som fastlegger metodene for å sette det ut i livet. Alle direktiver må følgelig føres opp på styrets *dagsorden*.

Hva om styret mener at et direktiv er feilaktig eller inneholder feil, eller at det ikke passer for de lokale forholdene eller ikke kan gjennomføres av laget?

Uansett hva styret mener om et direktiv, har styret ingen rett til å legge det til side! Som nevnt overfor krever vedtektene i så fall at en *klager på direktivet og krever forklaring*. Å legge et direktiv til side uten å gjøre noe med det er det samme som å bryte vedtekten.

Direktiver kan være feilaktige eller inneholde feil. Dette vil i så fall vise seg i praksis, men bare hvis direktivet blir fulgt aktivt opp!

DISKUTER

Hvordan behandler styret direktiver? Blir direktiver en mener er feilaktige overklager?

Styret har i n f o r m a s j o n s p l i k t overfor medlemmene.

Dette går fram av § 5 det det heter at styret har plikt til å *underrette medlemmene om viktige vedtak, direktiver og andre nyheter som har betydning for deres arbeid*. Dette gjelder alle direktiver og meldinger fra partiet, styrevedtak og forslag som gjelder medlemmene. Det gjelder medlemsblader.

Hvordan kan styret mobilisere medlemmene i ei bestemt sak hvis direktiv og vedtak ikke blir gjort kjent og forklart for dem? Hva hjelp er det i at styret sitter og ser kritisk på et lagmedlems arbeid, la oss si at oppgaven er å opprette en streikestøttekomite, når direktivet om hvordan han skal gå fram ligger i trygg forvaring i styrets mappe? Eller hva mening er det i at styret sitter og klør seg i hodet over dårlig oppmøte fra medlemmene i en demonstrasjon, så lenge medlemmene ikke var informert på forhånd?

Et lag der informasjonsplikten ikke følges opp vil ganske raskt ikke ligge noe tilbake for en hvilken som helst sosialdemokratisk ledet fagforening.

DISKUTER

Blir direktiver gjort kjent for medlemmene? Får medlemmene medlemsblader?

Styret har b e r e t n i n g s p l i k t overfor medlemmene.

Dette står også i § 5:

Ledende partiorganer på alle plan skal regelmessig legge fram beretning om sitt arbeid på landsmøter, distriktsmøter, konferanser og medlemsmøter i grunnorganisasjonen.

Vanligvis legges styrets beretning fram på årsmøtet i laget. Beretningsplikten gjelder også i *stedslager*, for stedslagsledelsen!

Meningen med beretningsplikten er ikke at styret med javne mellomrom skal legge fram rapport om verdenssituasjonen! Beretningen skal først og fremst ta opp *styrets* arbeid. Derne er det vanlig at beretninga tar opp utviklinga i laget i styreperioden. Hvordan har laget løst sentrale og lokale oppgaver? Beretninga tar opp og kritiserer politiske feil i laget. Beretning kan legges fram skriftlig eller muntlig (i stedslaget vil det så og si alltid være snakk om muntlig beretning).

Noen steder fins det kamerater som ikke har forstått hensikten med

beretningsplikten. De har for seg at når de skal skrive en beretning, må en ta utgangspunkt i den internasjonale situasjonen, så analysere den indre situasjonen i landet, så analysere utviklinga i klassekampen i distriktet og til slutt på plassen! Ikke noe rart at sånne kamerater aldri kommer så langt som til å legge fram rapport om styrets arbeid.

Om en beretning kan inneholde et avsnitt om utviklinga i klassekampen på den plassen eller området laget arbeider, er dette sjølsagt bare av det gode. Men dette er ikke engang hensikten med at vedtektene slår fast at det er beretningsplikt.

Hensikten er at det er medlemmenes rett å kontrollere det arbeidet som gjøres. Og det er styrets plikt å legge forholdene til rette for at medlemmene kan føre en sånn kontroll. I § 5 heter det at ledende organer skal *oppmuntre medlemmene til å overvåke de ledende organers arbeid*. Og hvordan skal medlemmene kunne føre en sånn kontroll hvis de aldri får greie på hva styret driver med?

DISKUTER

Legges det fram beretning fra styret på lagsårsmøter?

III. PARTILAGET

Vi er for et sterkest mulig medlemsdemokrati i partiet. Jo bedre demokratiet er, dess bedre fungerer partiet utad. I perioder med dårlig demokrati fungerer partiet som regel også dårlig.

Hos en del kamerater finner en forestillinga om at partidemokrati er det samme at «alle saker skal diskuteres av alle», og «alle saker diskuteres til alle er enige om alt». Det fins eksempler på lag der den samme saka diskuteres på møte etter møte uten at noe blir gjort.

Her har vi med en grov forvrengning av partidemokratiet å gjøre. Vedtektene slår fast at det skal fattes vedtak, og at når vedtak er fattet skal de følges. Det er anledning til å reservere seg i forhold til vedtak og kreve vedtak overprøvd av Sentralkomiteen (§ 5). Men det er ikke anledning til å forlange at vedtak ikke skal fattes så lenge det fins uenighet om ei sak. Dette er en ultra-demokratisk borgerlig ide som står i strid med, og ødelegger partidemokratiet,

Når det er uenighet i ei sak i laget, skal saka diskuteres. Det skal være anledning for alle til å legge fram og forklare sitt syn på saka. Når alle syn er kommet fram og er klargjort tilstrekkelig, skal vedtak fattes. Naturligvis kan det være saker det viser seg at en mangler tilstrekkelig grunnlag til å ta standpunkt på, og hvor både flertallet og mindretallet kan være enig i at vedtak vil være overilet. I så fall er det mulig å utsette saka. Ellers er det ingenting galt med å fatte flertallsvedtak i partiet. Uten denne muligheten ville partidemokratiet forfalle til borgerlig pratemakeri, og partiet ville bli lammet og ute av stand til å gjennomføre noe som helst.

DISKUTER

Fattes det vedtak i laget i saker der det er uenighet?

I noen lag fattes det overhodet ikke vedtak. Lagsmøtene foregår i form av at først får vi en innledning som skal «mobilisere medlemmene og høyne forståelsen for viktigheten av en sak». Deretter følger en diskusjon der denne innledningen «utdypes» i en rekke innlegg, og der kameratene bestreber seg på å høyne hverandres forståelse av saka enda mer!

Det er helt riktig at der er partimøtenes oppgave å mobilisere medlemmene og å høyne medlemmenes forståelse. Grunnen til at vi harselerer med de stilen som står beskrevet også er partimøtenes sak å skjerpe medlemmenes

årvåkenhet, gi dem mulighet til å sette seg inn i saka ved å delta i diskusjonen og så sjøl ta standpunkt til hva de mener bør vedtas!

Her har vi med en annen variant av ultra-demokratiet å gjøre. Sånne lagsmøter favoriserer de best skolerte eller mest pratesjuke medlemmene i laget. Vi har snakket med vanlige medlemmer i sånne lag som sier at her hos oss er det A-medlemmer og B-medlemmer. A-medlemmene er de som har greie på alt, og B-medlemmene er vi som må ha alt forklart! Denne formen for ultra-demokratisme er like mye i strid med vedtektene som det vi tok opp i forrige avsnitt.

Meningen er at lagsmøtene skal resultere i klare vedtak i den saka som er opp til behandling. Hvis vedtakene mangler, hjelper det lite om en har høynet medlemmenes forståelse aldri så mye!

At det foreligger forslag til vedtak på møtet, gjør det lettere for alle medlemmer å få oversikt over hva saka gjelder, delta i diskusjonen, sette seg bedre inn i saka og ta standpunkt til den. At det foreligger forslag til vedtak gjør at diskusjonen kan konsentrere seg om hovedsakene. Der forslag til vedtak mangler, blir diskusjonen ofte tilfeldig og har lett for å hefte seg opp i bagateller. Derfor er det styrets oppgave å forberede forslag til vedtak til ethvert lagsmøte. Der dette ikke gjøres, kan en heller ikke snakke om at styret har forberedt møtet!

DISKUTER

Fattes det forpliktende vedtak på lagsmøtene? Forbereder styret forslag til vedtak som legges fram på møtet?

At det øves *kritikk og sjølkritikk* er et at de grunnleggende skillene mellom et kommunistisk og revisjonistisk parti. Derfor er kritikk og sjølkritikk vedtektsfesta i partiet. Vedtektene krever at det føres kritikk og sjølkritikk på alle plan i partiet. Vedtektene inneholder også retningslinjer for hvordan kritikk og sjølkritikk skal føres og hva den skal rettes mot. Et lag der det er lite kritikk/sjølkritikk mangler følgelig en viktig avgrensing i forhold til revisjonismen og følger heller ikke vedtektene (vedtektene krever at en skal være dristig i kritikk/sjølkritikk).

Kritikk og sjølkritikk bør være et fast punkt på alle lagsmøter. Noen lag har idag kritikk av møtet som et fast dagsordenpunkt, Dette er ikke det samme som det vi mener, men det kan utvikles ut fra dette punktet der en bruker det. Meningen er at det skal være anledning til å fremme kritikk av styret, kritisere forhold i partiet, rette kritikk av personer osv. I de fleste lag fins det ikke noen sånn anledning idag, fordi det aldri settes av tid til det. Meningen er ikke at ordet skal gå rundt og at alt skal opp på lagsmøtene uansett betydning, men at medlemmene skal ha anledning til å tegne seg til kritikk de mener det er viktig å fremme.

Kritikk/sjølkritikk er ikke bare et medlemsanliggende, som angår det enkelte medlem. Vedtektene slår fast at laget har plikt til å *rette på egne feil ved å øve kritikk og sjølkritikk* (§ 12). Likevel er det sånn noen steder at lag gjør politiske feil, ja gjør politiske avvik gang på gang, uten at det gjøres noen sjølkritikk. At sånne lag gjentar politiske feil er det heller ikke noen rart i, så lenge det aldri blir tatt noe oppgjør med dem i laget.

Vi må derfor slå fast at det skal gjøres sjølkritikk for avvik fra partilinja, hva enten det dreier seg om enkeltpersoner, deler av laget eller laget som helhet.

Lag der det er lite kritikk og sjølkritikk må sjøl ta ansvaret for at kamerater som har feil til slutt blir uforbederlige og *forlater* partiet. I lag der det aldri tas oppgjør med politiske avvik vil det til slutt oppstå permanente politiske avvik og faren for *fraksjonisme* vil være like rundt hjørne.

DISKUTER

Øves det kritikk og sjølkritikk i laget? Gjøres det sjølkritikk for politisk avvik? Der laget gjør politisk avvik, legges det da fram sjølkritikk for overordna organer?

IV. FORHOLDET TIL RØD UNGDOM

Vedtektene har regler om forholdet mellom partiet og *andre organisasjoner*. Vi skal ikke gå mye inn på dette her. Vi vil nøye oss med å ta opp en sak, nemlig forholdet til Rød Ungdom.

Rød Ungdom sjøl har den oppfatninga at partiets ledelse av RUs lokallag er alt for dårlig. Denne oppfatninga deles av oss. Formelt er forholdet mellom partiet og RU ordnet gjennom prinsippet med dobbeltmedlemsskap. Men svært mange steder er denne ordninga også satt ut i livet på en høyst formell måte! Dette gjelder hva enten det er et RU-medlem som har et høyst formelt partimedlemsskap eller et partimedlem som har papirmedlemsskap i RU.

I tillegg kommer at det mange plasser ikke en gang holdes møte med RUs styre for å informere dem om partiets linje i saker som vedrører RUs arbeid, eller for å diskutere felles oppgaver (som f.eks. 1. mai).

Vår oppfatning er at partiet må lede RU gjennom *ungdomslederprinsippet*. Med det mener vi at partiet bør avsette et erfarent partimedlem til arbeidet i Rød Ungdom. Ungdomslederen bør sitte i Rød Ungdoms styre, men ikke være formann og ikke slik at han har den daglige ledelsen eller overtar det politiske ansvaret. Ungdomslederen fører ut partiets linje i Rød Ungdom (f.eks. i forbindelse med tariffoppgjør, valg osv.) og driver partiarbeid i Rød Ungdom (verve abonnenter på Klassekampen, verve medlemmer til partiet). Han hjelper laget med skoleringsarbeidet og organisasjonsarbeidet. Meningen er ikke at han skal delta i all Rød Ungdoms eksterne aktivitet.

Meningen er ikke å *løse* spørsmålet om hvordan partiet skal lede Rød Ungdom gjennom dette diskusjonsopplegget. Hensikten er å skaffe fram erfaringer med hvordan lagene ordner sitt forhold til RU idag, for å gjennomføre ei enhetlig linje i partiet seinere.

DISKUTER

Hvordan er lagets ledelse av RU ordnet? Holdes det møter med RU om felles oppgaver?

Tom side

Tom side

DISKUSJONSOPPLEGG OVER VEDTEKTENE Rapport

1. Hvordan gjøres medlemsopptak?

2. Hvordan praktiseres kandidatmedlemsskap?

3. Er det klare skillelinjer mellom medlemmer og ikke-medlemmer?

4. Er det nødvendig med møteplikt? Hvordan er oppmøtet? Hvordan behandles fravær?

5. Hvordan behandles kamerater som blir politisk sløve, ikke betaler kontingent, gjør grove disiplinbrudd?

6. Er det reelle nominasjoner ved valg av styre? Forekommer det kooptering?

7. Er det formann, sekretær og kasserer i styret?

8. Føres det protokoll i styret?

9. Er styret enig i rapportplikten? Har det klager på rapportordninga?
Hvordan følges rapportdirektiver opp?

10. Hvordan behandles direktiver? Blir direktiv en er uenig i overklaget?

11. Blir direktive gjort kjent for medlemmene? Får medlemmene Tjen
Folket?

12. Legges det fram beretning på årsmøter?

13. Fattes det vedtak på lagsmøter i saker der det er uenighet?

14. Fattes det forpliktende vedtak på lagsmøtene? Legger styret fram vedtaksforslag?

15. Føres det kritikk/sjølkritikk? Gjøres det sjølkritikk på politiske avvik? Legges det fram sjølkritikk for overordna organer når laget gjør politiske avvik?

16. Hvordan ordner laget forholdet til Rød Ungdom?

17. Merknader til kampanjen og diskusjonsopplegget.